

GAZETA TRANSILVANIEI

Onor.
Biblioteca Universității
SIBIU

PROPRIETARĂ: ASOCIAȚIUNEA „ASTRA” BRAȘOV
Apare de două ori pe săptămână prin îngrijirea
unui comitet de redacție.
Atelierele tipografiei „Astra” Tf. 1102.
Pagini 4-6-8 Lei 2.

STEAG RIDICAT LA.
1838

GILBARIȚIU ȘI SFINȚIT DE LUPTATE SUB CUTELE LUI
DE ATAȚIA URMAȘI ÎNFRUNTE CU MUREȘENII

REDACȚIA ȘI ADRESA
BRAȘOV
B-dul REGELE FERDINAND nr. 12 Tf. 1513
Abonamentul anual lei 200. Autorități și Societăți lei 500.
Anunțuri și reclame după tarif.

Nr. 62

24 August 1941

Anul 104

Alții o spun

de V. Branisce

Pare de prisos să deschidem discuția în jurul drepturilor, pe care le are neamul românesc, asupra teritoriului unde se găsește astăzi răspândit, teritoriu care-i constituie spațiul etnic.

Cine nesocotește drepturile noastre, nu o face din necunoaștință de cauză, ci dintr-o ereditară reacțivitate. De aceea este mai bine să lăsăm pe alții să vorbească pentru noi.

Iată ce zice, despre continuitatea Românilor în Dacia, Ernst Schmidt în lucrarea intitulată „Die Verfassungsrechtliche und politische Struktur des rumänischen Staates in ihrer historischen Entwicklung”, publicată de Academia germană din München în anul 1932:

„In jurul acestei teorii a originii s'a discutat violent și îndelung. I s'a opus „teoria migrațiunii”, după care odată cu soldații lui Aurelian ar fi plecat și urmașii vechilor coloniști, parte dincolo de Dunăre, parte s'ar fi retras în Carpați, iar după trecerea năvălirii popoarelor s'ar fi întors în vechile ei așezări. Ură și îngâmfare au călăuzit în cea mai mare parte condeiele în această controversă.

După rezultatul cercetărilor celor mai recente, părerea dominantă înclină în favoarea teoriei continuității.”

Această lucrare nu urmărește vreo propagandă românească. Ea face parte dintr-o colecție de studii, închinată germanismului, și cercetează situația juridică și politică a minorității germane în România.

Pentru a putea însă studia aceasta, autorul a simțit nevoia să cerceteze organizarea generală a Statului român.

Și, în străduința de a pătrunde epoca plină de mister a formării poporului nostru, așa i s'a desvelit adevărul în lumina faptelor.

De aceea, nu i se poate aduce învinuirea că ar fi fost interesat, atunci când a enunțat mai sus amintita părere.

Mărginindu-se într'un cadru strict documentar ne zugrăvește, în chip interesant, opresiunea îndelungată, la care a fost supus elementul românesc din Ardeal în decursul timpurilor. Și este foarte mult grăitoare concluzia pe care o formulează astfel autorul:

„Din punct de vedere național politic nu este de contestat Românilor o pretenție îndreptățită asupra noilor provincii.”

În baza acestor concluzii, la care au ajuns cercetătorii nepărtinitori ai altor neamuri, atunci, când s'liși de împrejurări, s'au apucat să studieze problema dreptății românești, noi ne mărginim, în acest articol, doar să constatăm ce zic alții.

Noi nu spunem nimic.
Așteptăm.

PENTRU GAZETARI GERMANI

de I. Bozdog

Aflăm cu plăcere că cei mai de seamă reprezentanți ai gazetăriei germane au sosit pe pământul țării și că ei vor petrece la noi mai multe zile, dorind să cunoască stările și împrejurările reale ale celui mai de seamă aliat și tovarăș de arme, în noua fază a războiului de astăzi.

Faptele de arme, camaraderia frățască și elanul irezistibil al ostașului nostru, au risipit, în timp relativ scurt, întreg noianul de minciuni și calomnii cu care a fost încărcat neamul românesc, mai ales în ultimii 20 ani, și chiar și în cursul acestor eroice eforturi.

Dușmanul de veacuri al onoarei și ființei noastre naționale nu dezarmează nici în fața contopirii trupești și sufletești a ostașului român, cu tovarășul său de jertfă și glorie și îndrăznește să sugestioneze pe ai săi, și pe oamenii de bună credință, că *oltcmeva*, și nu soldatul german și italian, este cel cu care umăr la umăr sângerează și triumfă, pentru desrobirea gliei și fraților robiți de veacuri.

De aceea bucuria noastră va fi și mai mare, când gazetarii germani, acești sobri și conștiinți făuritori ai voinței și conștiinței național-socialiste germane, se vor opri pe pământul sfânt al țării noastre, nu ca simpli oaspeți, ci ca pioneri ai marilor interese comune, ce trebuie să lege neamul lor de neamul nostru.

Rugămintea ce le-o adresăm în aceste momente e, ca să nu se lase prinși la solemnități, expoziții, hore și serbări aranjate, în care noi nu prea avem meșteșugul surprinderii buneilor lor credințe, — ceace nici nu urmărim — nici fătarnicele metode de a-i îmbăta cu vorbe și discursuri, ascunzând adevăratele stări și realități, ci-i rugăm să coboare la izvorul adevăratei noastre temelii de neam și țară: la țărănime.

De pe fețele îngândurate și din vorba lor potolită, vor putea afla cele

mai autentice și unanime comunicate și desmințiri, contra tuturor uelțiilor și știrilor tendențioase și a versiunilor, pe care le pun în circulație cei care doresc continuarea robiei popoarelor și menținerea stărilor de nemulțumiri și tulburări în Europa de mâne.

Din vorba lui sinceră și răspicată, vor putea afla întreg amarul nedreptei și sângeroasei umiliri, prin care a fost trecut neamul întreg în anul trecut, și rezerva în care s'a menținut până la 22 Iunie, ziua marelui botez al reînvierii noastre. Vor înțelege ușor, din rostul lui, că neamul acesta de simpli, dar onești țărani, azi este conștient de jertfa ce a trebuit s'o facă — și despre care marele conducător german, Adolf Hitler, a spus, că a fost o necesitate strategică a războiului de astăzi — și că el pentru a-și relua azi moșia cu arme și sânge, nu cunoaște marginile nici unei jertfe. Sângerează și se lipsește de ori ce bunuri pământești, căci onoarea lui nu se poate cumpăni cu astfel de bunuri.

El înțelege și apreciază adânc semnificația a sângelui german, care-i stropește glia și-i cheazăuiește întregirea desăvârșită a țării mutilate.

Ori unde vă veți opri, fie la margine de pădure, fie în mijloc de sat, fie la patul rănitului din spital, sau în marginea tranșei, sau în fața pasării gata să-și ia sborul, veți afla aceeași conștiință limpede și simplu formulată, că neamul nostru va lupta cu toată forța lui trupească și sufletească, până la adunarea într'un singur mănunchiu a întregii suflări românești.

Veți afla cu ușurință, că n'are idealuri de cuceritor sau cutropitor, nici nu râvnește decât la ceea ce este românesc. Idealul celui din urmă țaran este, ca leagănul de zămislire al neamului ro-

Continuare în pag. 3-a, col. 1-a

PROPAGANDA

de Ion Colan

Una din armele actualului războiu este propaganda. Ar fi inutil să insistăm asupra eficacității ei, pentru că dacă și astăzi se mai poate îndoi cineva de imensele servicii pe care le aduce, însemnează că n'o să-l putem convinge noi prin câteva rânduri de ziar. Un exemplu, totuși, riscăm: e acela al vecinilor noștri dela Nord-Vest, a căror politică — externă și internă — s'a întemeiat pe-o extraordinară risipă de informație. Nu discutăm aici dacă propaganda lor avea ceva la bază. Ne interesează rezultatele la care s'a ajuns și trebuie să mărturisim că recolta, în urma acestei propagande, a fost foarte bogată.

E numai un caz; se pot cita și altele, printre care al fostei Rusii Sovietice aduce ineditul mijloacelor.

Ce s'a făcut la noi în această direcție, nu e momentul să înregistrăm acum, deși munca de inventariere n'ar fi prea obositoare. Și-apoi, ce folos am avea din acest inventar? Nu ce n'am făcut ne interesează, ci aceea ce trebuie să facem. Că material, slavă Domnului, avem cum nu are nimeni în Europa!

Noi n'avem nevoie să recurgem la imaginație, spre a demonstra lumii întregi că România și-a meritat din plin vechea-i denumire de DACIA FELIX. Noi nu trebuie să măsluim istoria, pentru a ne dovedi vechimea noastră — și continuitatea! — pe acest pământ al României de ieri. N'avem nici un motiv să trîșem la recensământul populației, adăugând

Continuare în pag. 4, col. 1

FOILETONUL
GAZETEI TRANSILVANIEI

Sonet

Au aburit ferestrele la vilă
Și nu mai vin în cete musafirii;
Pe-alee-și scutur fruntea trandafirii
Și-un om bătrân o mătură în silă.

Pierdută'n vraja dulce-a amintirii
Pe-o bancă'n parc visează o copilă,
Se uită'n jur cu jale și cu milă
Cum s'a topit podoaba mândră-a firii.

O, cât ar da pe-o floare aruncată
Așa ușor din mână astă vară!
Și cum ar vrea să-i mai răsară-odată

În pacea sfântă-a clipelor de seară
Privirea dulce și catifelată
A unor ochi căprui ce-o fermecară.

Ecat. Pitiș

BARTOLOMEU BAIULESCU

— Un vechiu economist al Ardealului —

de PETRU SUCIU

Cu câțiva ani în urmă mi-a căzut în mână, întâmplător, o broșură. Titlul e: „Despre necesitatea promovării și protecționării meseriilor între Români”. Autorul e Bartolomeu Baiulescu „paroh greco-oriental și președintele Asociațiunii pentru promovarea meseriilor între Români”. E o „disertațiune” pe care autorul a ținut-o în adunarea generală a „Asociațiunii transilvane” la 1 Sept. 1883 în Brașov.

Despre această „disertațiune” am mai scris, mai pe scurt, în revista „Societatea de Măine”. Reviu mai pe larg asupra ei, nu numai fiindcă mi se pare cea mai veche lucrare în domeniul social economic la Români din Ardeal, ci mai ales pentru ideile și datele ce ni le dă autorul. Întreaga disertația e străbă-

tută de un adânc și impresionant simț al realităților noastre românești. Cunoaște foarte bine aceste realități. Le cunoștea poate și alții. Ceeace e nou, surprinzător de nou pentru acele vremuri, e că încearcă să cunoască aceste realități în lumina cifrelor statistice. Cred că nu mă înșel dacă afirm, că e primul economist anchetator la noi în Ardeal. Nu se mulțumește numai cu generalități vagi, cum e obiceiul în astfel de disertații, ci își sprijină afirmațiunile pe date culese printr'o anchetă întreprinsă „în toate comitatele Transilvaniei”.

În cele ce urmează vom arăta, pe scurt, conținutul acestei interesante și instructive „disertațiuni”.

În introducere, după câteva idei

INSTANTANEE

Gârta copilăriei

Copilăria mi-am petrecut-o lângă o apă mică. O gârta îngustă de trei-patru urme, curgea pe dinaintea casei noastre, o gârta cu apă puțină, cu unda limpede și povestitoare. Când era timp frumos mă așezam pe marginea văii și numărăm pietrele din fund. Adesea se găseau printre pietri cioburi mărunte de vase, fândări de oglinzi și alte fărmituri, mie pe vremea aceea scumpe de tot. Căutam ca corbul pe cea mai sclipitoare dintre ele și coboram în apă de mi-o pescuam. Erau mărgăritarele mele acestea. Mărgăritare scumpe ce-și pierdură prea curând valoarea și farmecul.

Gârta noastră, gârta copilăriei mele, era căptușită de-o parte și de alta cu scânduri. De-a curmezișul apei, pe fund, ici-colea câte o bărnă stăvilea năvala prundișului, formând totodată sub ea o mică vâltoare. Plăcerea cea mai mare mi-era să privesc în aceste valuri mici de apă, cum se învârtă câte un dop de papură sau bucățele ușoare de lemn, cum saltă și joacă, se sbat și nu pot nicicum să scape. Ceasuri întregi le urmăream sbuciumul acesta. Rar isbutea să se smulgă vre-unul din acel vârtej înșelător, rar de tot. Și dacă scăpa dintr-o vâltoare, la câțiva pași îl aștepta a doua. Uneori îmi ciopleam câte o nuia din gardul viu al grădinii noastre și înținzând-o spre vârtejul apei împingeam nenorocitele bucăți de papură și le scoțeam afară. Ce fericită eram când le vedeam săltând vesele de-asupra unde! Le însoțeam cu ochii o bucată de drum dar se poticneau la cealaltă vâltoare.

Imi făcui corăbii de hârtie și mă bucuram de ele câteva clipe văzându-le cum plutesc de lin pe suprafața apei. Avea o țintă fiecare. Toate corăbiile mele suferit-au naufragii. Nici una n'a rămas întreagă. Vedeam cum spânzură sdrênțele lor albe de câte-un scai în apă, de pietre ascuțite și eu plângeam pe mal.

Cum n'am știut atunci, copil naiv, ce adevăr îmi spune gârta în fiecare zi, în fiecare clipă. Ca bucățelele de lemn, ca dopul mic de papură, mai târziu am cunoscut și eu vâltoarea vieții. M'am prin într'nsele și m'am sbătut, am glumit și m'am jucat cu valul, m'am înșelat și m'am mințit și când scăpam din una mă poticneam în alta. Mi-am trimis nădejdiile în larguri: corăbii cu pânzele 'ntinse și albe. Nădejdiile mele toate au pierit.

Azi nu mai cântă valea pe la poarta casei părintești. I-au pus acoperiș de piatră, e închisă ca într'un sicriu. Dascălul copilăriei mele și-a încheiat poveștile, iar cel ce nu le-a înțeles odată, a cutreierat fără rost prin lume și s'a întors acasă ca un biruit.

Ecat. Pitiș

Spicui

din dicționarul greșelilor noastre de limbă

de Ax. Banclu

XIII

Dacă e adevărat că fără concursul presei atâtea greșeli de limbă ar fi murit în fașe sau, în cazul cel mai bun, ar fi rămas izolate la cercul restrâns al celor care, conștient sau inconștient, le-au „comis”, — nu e mai puțin adevărat că și Statul își are partea sa de vină în difuzarea multor greșeli în masele largi ale cetățenilor. Școala, armata, justiția, funcționarea atâtor departamente ale vieții de stat — funcționările care-și primește ordinele, instrucțiunile dela „centru” — vrând-nevrând se face răspânditoarea termenilor, expresiilor, construcțiilor, limbajului acestuia. De aceea, cei care redactează legile, ca și cei care trimit ordine, instrucții, ar trebui să fie întotdeauna și temeinici cunoscători ai limbii, iar dacă aceasta nu e posibil, atunci redactarea acestora să fie măcar controlată și, cum se obicinuește acum a se spune, „să fie pusă la punct” și de astfel de cunoscători.

Amintisem în cursul acestor spicui de greșala care se răspândește de pe catrede când se spune elevilor că, d. p., substantivul „băiat” face pluralul articulat cu „doi de i”, iar „copilul” cu „trei de i” (în loc de: cu doi i, cu trei i). Am mai putea adăuga la această greșală și altele, pornite tot din școală. Așa, d. p., construcția: „Elevul X a promovat clasa doua”. În loc de: Elevul X a fost promovat în clasa a treia. Nici consiliul profesorilor nu poate promova o clasă în altă clasă, necum un elev! Și înțelesul frazei de mai sus acesta este. O greșală. A doua e: eliminarea particulei a de dinaintea ultimului cuvânt. „Clasa doua” e tot așa de greșit spus ca și „premiatul doilea”.)

Până la Unire, soldatul ardelean era „trecut” sau „dat”, azi este „vârșat” la (alt)regiment. Ordinele se dedeau „cătore”, azi se dau „pe” armată; caii nu se mai desnađușesc, freacă, curată de năđușală, ci se „bușonează”. Iar soldații nu mai sunt recrutați, ci ei recrutează. Articolul 16 din Regulamentul asupra decretului-lege relativ la statutul militar al Evreilor sună: „Sunt obligați a plăti taxele militare și Evrei care au recrutat până la data redactării regulamentului de față, etc., (în loc de: care au fost recrutați).

Funcționarii ceferiști vorbesc de frână, cazan etc. „defect”. Formei ad-

¹⁾ Dacă motivul eliminării particulei a e evitarea repetării vocalei a (clasa a doua), atunci ar trebui considerate greșite toate construcțiile în care un cuvânt se termină în sunetul cu care începe cuvântul următor. Vă închipuiți ce fizionomie ar avea, în cazul acesta, biata noastră limbă! Oare când sunt nevoiți să întrebunțeze forma la plural — fiindcă sunt și clase paralele (divizionare) — cum se vor exprima patronii acestei construcții?

²⁾ Ce rost vor mai fi având medicii în comisiile de recrutare, dacă nu mai recrutează ei, ci soldații?... etc.

jectivale (defectuos) i se substituie, deci, forma substantivală.³⁾

Mai înainte, aprindem focul cu: lemnușe, aprinjoare, câtrănițe, — azi îl aprindem cu turcescul chibrit (datorită Statului, care, deținând monopolul lor, scrie pe cutii: chibrituri.⁴⁾)

În Justiție, termenii și construcțiile străine abundă. Vom aminti o construcție pe care nici un judecător ardelean n'ar fi întrebunțat-o înainte vreme. Azi însă, ea a devenit stereotipă pentru orice magistrat, deși numai românească nu e. Amânarea judecării unui proces sau a publicării sentinței, azi se anunță în felul următor:

„Colegiul prezidențial a amânat judecarea la 12 Iunie” (Curentul 9. V. a. c. pg. 7, c. 5); „Din lipsă de procedură judecarea acțiunii d-lui Al. Liciu a fost amânată la 24 Iunie a. c. (Ibid.). Judecarea altei acțiuni „a fost amânată la 17 Iunie a. c.” (tot acolo, c. 7). „Examenul fixat de ministerul instrucțiunii la data de 12 Mai a. c. se amână la altă dată”. (Univ. 9. V. a. c. pg. 9, c. 3, jos).

Românul spune: pe 12 Iunie etc., nu la... Citatul ultim cuprinde, așadar, două greșeli: 1) „Examenul fixat de min. instrucțiunii la data de 12 Mai a. c.” înseamnă că examenul a fost fixat în ziua de 12 Mai, fără să se precizeze data când se va ține; Cât privește amânarea examenului, nici un Român nu-l amână la altă dată, ci: pe altă dată. Intocmai cum spune: Mi-am amânat plecarea pe mâne sau pe poi-mâne. Ori: mi-am amânat logodna pe a doua zi de Paști.

*

Ă-propos de numele praznicului învierii Mântuitorului! Veți fi observat că azi nu numai mirenii, dar nici fețele bisericesti din V. Regat nu se mai pot dumiri asupra adevăratei numiri a acestei sărbători. Și mare mirare nu e, când însuși ziarul profesorului Nae Ionescu scria: „Oamenii își așteaptă Paștile; Paștile cel adevărat” (Cuv. 15. IV. 1929, pg. 1, col. 2); „Noi nu putem serba Paștele evreesc; un Paște național, un Paște religios (Ibid. 10. III, 1929, p. 3, c. 1); Paștile este cea mai însemnată sărbătoare a ortodoxiei (Ibid. col. 2). Același ziar în nr. dela 8 Mai 1929 pg. 3, c. 2 scrie: Paștile ortodox a fost serbat în liniște în toată țara”; iar în coloana 3: Paștele ortodox. În nr.-ul dela 15 Ian. același an, în pg. 1, figurează ca titlu al unui articol: Paștile economic; iar în nr.-ul dela 23 Febr. pg. 6, c. 2, tot ca titlu: „Și în Ialomița se va serba Paștele la 5 Mai”.

La toate acestea le pune, însă, vârf ziarul Ordinea dela 8 Iulie, același

¹⁾ Aprobând această înlocuire, ce-am putea zice oare, dacă li s'ar năzări și altora să vorbească, de dragul scurtimii, de: administrație defect, de ochiu, inimă, măsca defect ș. a. m. d.?!)

²⁾ Și cât de ușor s'ar fi putut înlocui cel din urmă cu unul din cele dintâi, dacă pe cutii nu s'ar mai fi scris „chibrituri”, ci d. p., „aprinjoare”

PREDICI ÎN PUSTIU

Virtuțile cardinale

În antichitate se vorbea de 4 virtuți cardinale: *Curajul, Temperanța, Dreptatea și Prudența*. Prudența era așa de mult apreciată, încât era uzual dictonul: „Tota medicina prudentia est”. Oare dacă ar trebui și noi să înșirăm virtuțile principale, tot pe aceste le-am înșira?

La *Bruyère*, mare pictor al moravurilor din evul mediu, profesor al prințului Ludovic al II-lea de Condé și celebrul autor al „*Caracterelor*” spunea: „Cauza tuturor neisbânzilor noastre și aproape a tuturor nenorocirilor noastre este una și aceasta-i slăbiciunea voinței noastre, e groaza noastră pentru sfortare și în deosebi pentru sfortarea statornică.”

S'o fi gândit oare la *Bruyère*, că a cuprins minunat în aforismul lui atâtea popoare cărora le lipsește marea virtute a storfării statornice?

Un epigramist modern, *Iules Janin*, adânc cunoscător al sufletului omeneșc de azi, caracterizat mai ales prin o cruzime feroce, scrie următoarea epigramă pe mormântul unui câne:

Sub crengile acestui pom

Se odihnește un biet câne,

Poltron și rău, lacom de pâne,

Azor a fost aproape-un om.

Dacă cunoaștem scăderile principale ale firii omenești și mai ales azi, după ce a trecut prin lume apariția luminoasă a Mântuitorului divin, e ușor să stabilim cele 4 virtuți cardinale, în locul celor stabilite în antichitate, care își păstrează, desigur, valoarea lor, dar le-ași înșira numai dacă ași avea voie să înșir 12, și nu numai 4 virtuți:

Credința, voința, curajul și răbdarea ar fi cele 4 virtuți cardinale, pe care le-ași înșira în prima linie. Nimic mai mult decât *credința* puternică și neștrămutată în triumful adevărilor divine, în Isus și învățăturile lui, nu poate modela și ameliora nenorocita fire omenească.

Voința și curajul ar urma imediat virtuții credinței, căci scris este în Cartea Sfântă: *Credința fără fapte, moartă este și îndrăsnit, eu am biruit lumea*. Și a 4-a virtute cardinală, *răbdarea*, este chemată să pună stavilă nervozismului nostru, superficialității și nestatorniciei noastre.

Nu uita, că scopul vieții nu este fericirea, ci desăvârșirea. Ești dator deci să lupți mereu, până la sfârșitul vieții tale, pentru a-ți însuși virtuțile cardinale, ori-care ai crede tu că sunt acestea.

Dr. M. Suciu-Siblan

an, p. 3, c. 2: „Am făcut un Paște, ei au făcut doi Paști!”

Oare pe când tragerea pe calapodul Paștelui și a celorlalte sărbători pluralia tantum: a *Rusaliilor, Florilor, Sânzienelor*?!...

generale despre cultură și „averea materială”, arată „chestiunile” pe care vrea să le trateze.

Se ocupă mai întâi cu „industria română” din secolii trecuți. Despre aceasta nu poate spune multe. Constată numai, că Românii transilvăneni au rămas înapoi, în comerț și industrie, în trecut, din cauza alor doi factori: „Legile asupritoare țineau pe Român în lanțurile sclăviei și în necultură, iar protecțiunea și favoarele acordate streinilor delăturau orice element indigen și dedeau ocaziune numai streinilor de a se îmbogăți”.

„Anul 1848 — spune mai departe — formează în viața poporului nostru începutul unei epoci noi și, dela acest an putem și noi începe istoria progreselor ce le-au realizat Românii, în orice direcție”. Situațiunea creată în anul 1848 ne-a aflat cum nu se putea altfel, cu totul tot nepregătiți. Totul trebuia făcut din nou pe terenul cultural, economic, industrial. Nu e de mirat, dacă

față de o astfel de lucrare colosală multe au rămas neîndeplinite.”

Mai multe sau făcut pe terenul cultural.

„Pentru starea economică nu ne-am îngrijit cu atâta căldură, și de aceasta se constată multe neajunsuri, care trebuie scutite cât de grabnic înlăturate”.

Economia de vite este încă într'un stadiu primitiv.

Prea puțini Români sunt aplecați la meserii și aceștia numai în timpul cel mai nou. Înainte cu 10—15 ani situațiunea noastră în direcția aceasta a fost deplorabilă; de atunci încoace de mai multe ori și din diferite părți s'a luat inițiativa de a lucra și pentru industria națională. S'au înființat în mai multe orașe (Sibiu, Brașov, Cluj) societăți pentru promovarea meseriilor între Români. „Asociațiunea transilvană” a așezat câteva sute de copii la meserii. A dat „stipendii” pentru acest scop și societatea „Transilvania” din București.

Trece, apoi, la ilustrarea cu date statistice a celor spuse. De aici se în-

cepe partea interesantă și instructivă a disertațiunii.

Arată mai întâi «numărul populațiunii române din Transilvania și ce posesiuni are?»

Lucrarea conține două tabele. În cea dintâi arată situația numerică a Românilor la anul 1855 și 1881, după date statistice publicate de Schiel și de Biel.

Dăm, sumar, aceste date.

În cele 15 județe care formau Transilvania erau, după limbă:

	Români	Maghiari	Germani
în 1855	1,227,276	536,011	194,482
în 1881	1,146,611	608,152	204,913

au scăzut au sporit au sporit
cu: 80,665 cu: 72,141 cu: 10,231.

Scăderea elementului românesc, în acest interval de aproape 30 ani, e aproape inexplicabilă. Sporul elementului unguresc se poate explica prin eve-

nimentele politice survenite după războiul din 1866 în monarhia austro-ungară (dualism, politică de maghiarizare).

În tabela B, făcută în baza raportului Camerei comerciale din Brașov, căreia îi aparțineau 7 județe, ne dă situația numerică a Românilor din aceste județe pe anii 1870 și 1881.

În 1870 erau Români 306,090

„ 1881 „ „ 298,018

o scădere de 28,072.

Scăderea din amândouă tabelele o remarcă și autorul ca o pierdere considerabilă a populațiunii românești în decurs de 25 ani.”

Constată, mai departe, în baza datelor ce le publică, că „numărul celor ce știu ceti și scrie în comitatele românești este mai mic ca ori unde”. Cu durere constată apoi, că „israeliții se bucură de cea mai mare ospitalitate în comitatele românești”. În 1855, în cele 15 județe ale Transilvaniei erau: 15,573 israeliți; în 1881 numărul lor s'a ridicat aproape la dublu, erau: 29,993.

Pentru cunoașterea împărțirii po-

Pentru gazetarii germani

Continuare din pag. 1-a

mănesc să fie reîntegrat, și ca omenia și frația să stăpânească în cuibul său.

Informați-vă și documentați-vă și dela el, și dela confracții Dvs., că în curs de atâtea veacuri, de când soarta ne-a așezat împreună, când au avut de suferit cruzimi sau fapte de intoleranță din partea acestui neam?

Veți afla, că palma lui crepată de polomidă, e cinstită și când ți-o întinde, în ea își îngroapă și cinstea și credința, pe care le respectă. Noi nu jucăm cărți și nu facem loterie din soarta neamului nostru. Pentru cei ce s'au cumpănit între două luntri, am plătit scump; dar când ne punem inima și onoarea în joc, așteptăm și noi să fim recunoscuți ca frați, și la suferințe, și la bucurii.

Judecata țaranului nostru e simplă; ceea ce ni s'a cerut ca jertfă, pentru interesul comun odată, astăzi trebuie să fie temelie de apărare comună.

Armatele glorioase germane se afundă spre stepele fără margini, iar spatele lor trebuie să fie solid acoperit, de un neam de 20 milioane, refăcut în granițele lui firești și cu o armată formată din toți Românii, cu mândria ostășească deplin recâștigată.

Țaranul nostru este bucuros de ori ce oaspe și-l primește ca frate, împărțindu-și cu el sărăcia și bucuriile, dar este necruțător față de toți cei ce-l umilesc și vreau să-l încalce.

De aceea, gazetarii germani vor putea culege și cele mai prețioase date, privitoare la stările etnice reale și vor vedea singuri, că vopseaua streină este o opintire nesănătoasă și o infiltrație fără rădăcini în codrul românesc.

Dacă unele lucruri vi se vor părea primitive și de-o civilizație întârziată, să nu se uite că abia douăzeci de ani a avut timp acest neam să fie stăpân pe propria-i casă, dar în acest timp a fost hărțuit de procese și vorbe de hulă.

Nu judecați oamenii după blazoane familiare și după palatele și criptele monumentale, căci sub lustrul acestora putrezește trecutul și forța de vieță a neamului robotaș românesc.

Numărați turnurile de biserici, troițele ridicare, coșurile și furnalele fabricilor noi, uzinele și alte creațiuni, și-l veți aprecia și pe terenul creațiunii, cu aceiași ochi, cu care-l vedeți astăzi pe cinstitul vostru tovarăș, luptând alături de voi.

Puneți copiii, între 3—4 ani, în fața imaginilor trase pe nisip, cu hotarele țării noastre de astăzi, și cu degetele lor nevinovate vi le vor trasa pe cele firești, pentru care nu ne vom astâmpăra nici unii, până la deplina lor realizare.

Aflați cu mândrie, că în noi toți trăiește viu crezul lui Adolf Hitler, exprimat atât de plastic în primele fraze ale monumentalei sale opere MEIN KAMPF: Nu mă voi astâmpăra, până când nu va dispărea granița fantomă, ce desparte frații de același sânge.

sesiunii de pământ publică date în tabelă C, împrumutate din raportul aceleiași camere, pe anul 1882:

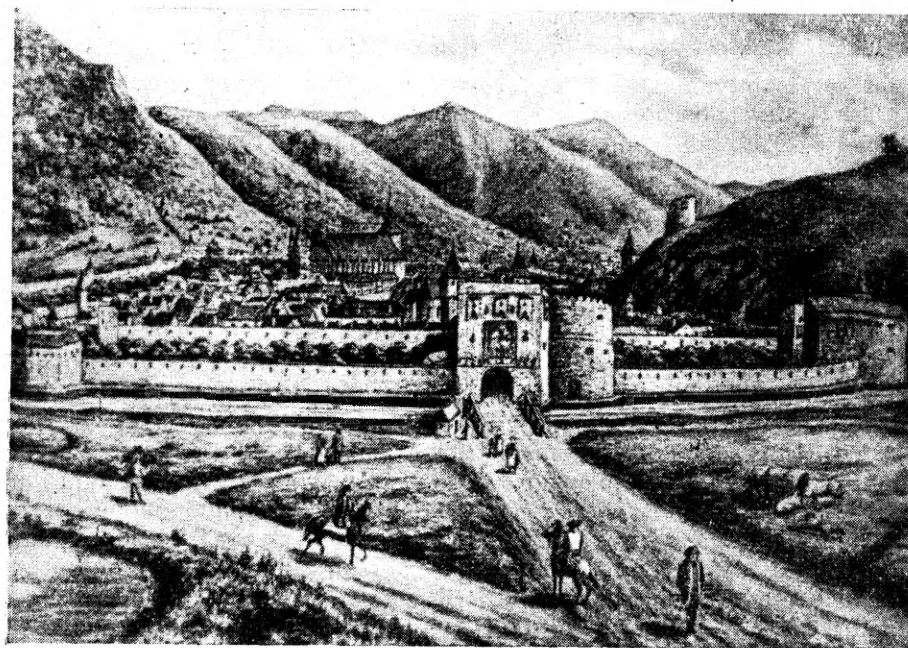
arături, livezi, păduri și pământ
grădini neroditor

Săcuii posed 700.000 jug. 1.400.000 jug.
Sașii posed 526.000 „ 544.200 „
Românii posed 370.000 „ 207.200 „

suma 1.596.000 jug. 2.151.400 jug.

Aici e vorba numai de locuitorii comitatelor ce aparțineau Camerei comerciale din Brașov. Din datele acestea și din altele la care se mai provoacă, autorul ajunge la concluziunea că o sumă considerabilă de indivizi ce apar-

BRASOVUL DE ALTĂDATĂ

Brașovul înainte de incendiul din 1689.

Victoria latinității asupra Rusiei

din 1854 — 1856

de Aurel A. Mureșianu

După campania nereușită a lui Napoleon I din 1812 împotriva Rusiei, n'a fost, în veacul trecut, un războiu care să servească interesele generale ale popoarelor Europei și mai ales pe acelea ale latinității, într-o măsură mai mare, ca războiul Crimeei.

Pornit nu atât din cauza rivalității dintre Rusia și Turcia pentru „protectoratul“ bisericii ortodoxe răsăritene și a rivalității maritime a Angliei, războiul Crimeei a fost mai presus de toate revanșa latinității și a Franței umilite prin „Sf. Alianță“ încheiată la Viena în 1815 sub egida țarului Rusiei Alexandru I.

N'a făcut nimeni o caracteristică mai bună a congresului dela Viena al despoților Europei, ca însuși Napoleon III, care spunea la 6 Martie 1856 ministrului englez, Lordului Clarendon: „Marea greșală a congresului dela Viena (din 1815) a fost de a nu fi admis decât interesele suveranilor, iar nu pe acelea ale popoarelor.“

Unul din primele gânduri ale nepotului lui Napoleon I, devenit, prin lovitură de stat din 1852, sub numele Napoleon III, împărat al Francezilor, a fost revanșa împotriva Rusiei, cea mai mare rivală a Franței și dușmană a latinității.

Duelul dintre noul împărat al Franței și țarul Nicolae I n'a durat mult, căci, încurajat și de entuziasta campanie a patrioților români, refugiați la Paris pentru eliberarea țării românești de sub tirania și cnutul celui mai mare despot și tiran al Europei, și de perspectiva concursului Angliei, rivala de totdeauna a expansiunii maritime a puterilor europene, Napoleon III pregătește și pornește în 1853 războiul de coaliție împotriva Rusiei, cunoscut sub numirea de „războiul Crimeei.“

Cu toate că la acest războiu au participat, în afară de forțele franceze

și italiene — prin corpul expediționar al Sardiniei — și Turcia și Anglia, noi îl putem considera, cu drept cuvânt, ca un războiu al latinității, întrucât el a fost nu numai începătorul acțiunii de eliberare și unificare a Italiei, ci și înfăptuitorul desrobirii principatelor românești de sub „protectoratul“ moscovit și pregătitorul unirii și mării lor.

Scrierile patrioților și luptătorilor noștri naționali din acel timp ne sunt mărturie că ei nu aveau o mai mare părere de rău, decât aceea de a nu fi putut participa împreună cu poporul românesc la această expediție întreprinsă în numele civilizației latine a Europei și a libertății popoarelor ei.

Infrânți la Sevastopol, Rușii sunt nevoiți să primească condițiunile de pace ale aliaților, susținuți și de Austria, între care erau și renunțarea în viitor la ocupația militară, și protectoratul principatelor românești, și cedarea către acestea, adică către puterea lor suzerană Turcia, a Basarabiei de Sud.

În congresul de pace dela Paris din 1856, prezidat de contele Walewski, fiul natural al lui Napoleon I, patrioții români au încercat să obțină, cu sprijinul lui Cavour, și unirea, și independența principatelor, și aprobarea alegerii de principe al lor a ducelui de Parma, dar nu putură reuși, din cauza opunerii Turciei și Austriei.

Nu putem să nu amintim aici cuvintele pronunțate în fața congresului dela Paris, întru susținerea dreptelor cereri ale Românilor, de marele om politic al Italiei, Cavour, cuvinte de mult uitate, dar astăzi devenite mai actuale ca ori și când:

„Este o rușine — spuse Cavour — este o crimă de les-civilizațiune de a se opune dorințelor îndreptățite (juste) ale întregului popor românesc!“

Mai putem sta deci la îndoială asupra adevărului pe care ni-l destăinuiește trecutul că izbânda de atunci a Franței asupra Rusiei a fost și izbânda latinității și a românismului, și implicit izbânda ideii de libertate împotriva întinericului și tiraniei?

Fără aceasta Românii n'ar fi putut realiza la 1859, tot cu sprijinul lui Napoleon III, unirea principatelor.

Nicolae I muri la 1855, în toiul războiului, rănit în ambiția sa și înfrânt de supărare, dar pomul ud de sângele ideii libertății popoarelor a prins noi puteri, pentru ca el să poată ajunge, prin războiul de acum, la pârga cea mai bogată și binecuvântată a roadelor sale.

țin neamului nostru nu au nici un pământ.

„Sub astfel de împrejurări, când vedem că o mare parte de locuitori români nu posed nici un petec de pământ și când știm, că alt număr considerabil în poporul nostru posedă numai atât de puțin încât nu-și poate acoperi nici trebuințele sale proprii.... ne mai putem oare mira că numărul populațiunii noastre descrește văzând cu ochii?“

Așa vedea autorul situația Românilor. Altă scâpare nu vede decât în aplicarea la meserii.

(Va urma)

TOLSTOI

Sinteza besmeficului popor...?

Lumea noastră este răscolită, și-i firesc să se strice sau să se păteze multe lucruri. Unele valori se înlocuiesc, altora li se schimbă prețul... și așa, până la o nouă orânduire.

Totuși, adevăratele valori rămân întregi, cu circulație universală și nu pot fi reduse la zero, printr'o simplă trăsătură de condeiu, indiferent dacă cuiva îi convine sau nu.

E cazul cu Lew Tolstoi.

S'a scris un articol intitulat: LEW TOLSTOI precursor al bolșevismului.

Cităm:

„Nu e paradox, ci purul adevăr... Acest diavol genial, gânditorul teoretic și necinstit, avea să împingă poporul rus până la marginile prăpastiei, care de fapt a fost revoluția din 1917“.

Sau:

„Tolstoi, un mare gânditor confuz“.

Sau:

„Până și Trotzki și Lenin n'au trecut, teoreticește, nici măcar cu un singur pas dincolo de acel „Totul trebuie schimbat“ al lui Tolstoi... Occidentalii „amăgiți de barba lui patriarhală și de o anumită onctozitate a doctrinei, îl consideră de preferință ca un apostol al blândeții“.

„Tolstoi în scrierile sale a turnat otrava din care milioane de mujici au bătut până în clipa de față... Tolstoi rămâne sinteza besmeficului popor crescut în întunec, ca și celălalt frate întru scris, T. Dostoievsky“....

Articolul se încheie:

„Blăstâmul milioaneilor de mujici pare a-l fi ajuns astăzi pe Tolstoi“.

Nu discutăm părerea autorului, liber fiind fiecare să judece pe alții, cum îl taie capul și, mai ales, cum poate.

Dacă, însă, așa cum susține cel care a scris articolul, Tolstoi a turnat otravă în scrierile lui, afirmație care nu e un paradox, ci purul adevăr, Ministerul Instrucțiunii Publice și Siguranța Statului ar trebui să confiscă din toate bordeiele și palatele țării cărțile „diavolului sfânt“ și să le ardă în piețele publice. Și la noi, și în toată lumea asta, operațiunea ar trebui să se facă fără întârziere. Cărțile unui gânditor necinstit și confuz n'au ce căuta în rafturile bibliotecilor.

Un lucru nu pricepem: Dece se insultă — post mortem — omul dela Iasnaia-Poliana? Dece nu se cumpănesc vorbele, înainte de-a le reperi în lume pe foi tipărite? Că, de-ar mai trăi azi, Tolstoi s'ar înspăimânta și el de evoluția lumii rusești, care de-ar fi fost realizată după gândurile lui, iar nu după al internaționalei judeice, cu totul alt aspect ar fi avut.

Sf. P. Iosipescu

Pisică sălbatecă

în Țara Bârsei

PROPAGANDA

de Ion Colan

Continuare din pagina 1-a

numărului nostru o cantitate oarecare de cetățeni români de limbă «ne-română», prezentându-i drept Români sadea, când ei sunt — cum nu e greu de dovedit la alții — mari amatori de carne cușer.

Noi n'avem decât să prezentăm realitatea într'un cadru potrivit, s'o evidențiem, să reliefăm frumusețile de cenușereasă ale României.

Aceasta, vorbind despre propagandă în general.

Mai există, însă, un capitol, aparținător tot propagandei; e informația prin presă

Vom recunoaște sau nu, adevărul e că în acest domeniu suntem direct deficitari.

Nu avem nici un buletin de informație, asemănător celor ce apar în alte țări.

Să cităm câteva străine:

Germanii au **Uta Press Service**, azi în anul al XXI-lea, care apare în limbile: română, bulgară, croată sârbă, ungară, greacă, engleză, franceză, spaniolă, portugheză și germană. Ne vine la redacție, gratuit, cu o regularitate matematică.

Serviciul de informații al Centralei Căilor de comunicații germane editează **Curierul German-Român**, în care nu este vorba numai de informația privind căile de comunicații germane, cum ar putea crede cineva, ci știri din toată lumea, cu preferință din Germania.

Un alt **Curier Germano-Român**, al Oficiului turistic german, printr'un buletin zilnic, dă toate informațiunile de actualitate sau în legătură cu actualitatea, privind cultura, arta, filmul, literatura, sportul etc.

Buletinul „Europa Serviciul Special”, apare tot în slujba Germaniei, cu aceeași regularitate.

Dela Praga vine „Central European Press”, cuprinzând toate informațiunile cu privire la poporul ceh și slovac.

Italienii ne trimit „Buletinul informației italiene” bogat în cuprins, îmbrățișând toate problemele — de războiu mai ales — ale Italiei fasciste. Tot Italienii editează, în limba franceză, buletinul „Le Colonial”, ajuns în anul al XIII-lea, în care prioritate au coloniile mediteraniene și orientale.

Am citat numai câteva.

La noi:

Di Traian Chirilă scoate, în București, buletinul de informație: „Observator” și a ajuns cu el în anul al VIII-lea. Lăsând la o parte faptul că articolele acestui buletin sunt, de cele mai multe ori, mult prea lungi pentru un ziar, apare și la intervale prea mari pentru a se substitui altora. Astfel, buletinul Nr. 5-7 din 10-25 Iulie cuprinde numai patru articole în nu mai puțin de 13 pagini scrise la mașină la un singur interval, suficiente pentru a umplea coloanele unui ziar întreg. De altfel **Observator** e o afacere particulară, pentru care se plătește 6000 lei anual, pe când străinătatea înțelege să facă acest serviciu gratuit și mult mai complet.

Munca e sănătate

de Prof. univ. I. Ol. Stefanovici-Svensk

„Lavoro è sanità”, (Munca e Sănătate) spune o frumoasă zicală italiană, pe care puțini au realizat-o mai adânc decât mirabilul Mussolini.

De aceea Italia e astăzi țara celor mai bune condiții de muncă.

Stăruesc asupra acestui lucru pentru că noi putem mult învăța dintr'ânsul. Și readuc și aici o veche preocupare a mea, asupra căreia revin pedagogic; și nu dintr'o idee fixă — deși, dragă Doamne, unii oameni au anume „idei fixe” foarte folositoare!

Cel dintâi lucru de care s'a îngrijit Mussolini a fost curmarea plăgii zgomotului, dându-și bine seama că nu se poate lucra în balamucul claxonismului democratic, (Înțeleg sub claxonism tot zgomotul agresiv al desmățului cu javre etc., care face din orașele noastre un infern de urlete de câni, de zbierete de copii rău crescuți, de drăcească „muzică” radiofonică ș. a. m. d. Ce să mai spun de „academicul” București? Cei pe care îi interesează această apocaliptică problemă n'au decât să citească a mea „Vătămare prin zgomot” și... presa noastră cea de toate zilele) — în care fiecare „face ce vrea” — căci altfel la ce ție bună libertatea? — mai ales „în casa lui”: Ca și când „balamucul zgomotului” n'ar trece prin ziduri și peste garduri în casa vecinului, care — firește — la noi nu există.

Căți se gândesc când „fac ce vor în casa lor” la aceea frumoasă vorbă: „Să nu uităm că sântem o lume de vecini”?!

Nu-i oare zgomotul neorânduială, destrăbălare și desmăț sonorizat? O adevărată murdărie acustică. Unul din semnele anarhiei obștești: anarhia aceluia ce-l face, ca și a celui ce-l tolerează?!

Ducele a priceput adevărul elementar: nu poți avea liniște, fără ordine; nici ordine fără poliție. D-na Zoe Gârbea Tomellini, — căsătorită la Genua —

Chipuri și suflete italiene

fica acelei inimoase Românce neînțelese care e Maica Smara, descria în „Universul”, sub titlul „Serbarea Poliției la Roma”, uimitoarele rezultate ale reorganizării poliției italiene de Mussolini, pentru a o face eficientă. Și cita cuvintele unui strein ce asistase la frumoasa serbare:

„Cu o astfel de poliție în curând Italia va ajunge să nu mai aibă nevoie de poliție.”

(Știm că în Suedia, perfecta organizare a poliției și justiției a avut ca rezultat quasi-dispariția închisorilor).

Fie și aceste finale rânduri un nou îndemn din propagandă pe care o duc personal — și, vai, aproape singur! — de ani de zile pentru înfăptuirea și în România a unei Poliții adevărate.

Fostul Rector al Academiei Comerciale din București, D-l Prof. I. Răducanu, spunea: nu poate fi comerț adevărat fără justiție și poliție.

Iar noi adăugăm: fără poliție bună nu poate fi nici un fel de viață civică de calitate; cu atât mai puțin: cultură.

Căci cum poți avea sănătate, siguranță publică și edilitate fără poliție și cum se poate dura o civilizație frumoasă și trainică fără toate acestea?!

Dacă prin aceste cuvinte vă pot face aderenți și împreună luptători pentru poliție, unealtă absolut trebuincioasă ordinii, liniștii și siguranței — fără care, repet, lucrul nu poate ființa! — atunci fără îndoială am pus împreună temelul unui „bel fatto”, așa cum l-am văzut aievea înfăptuit în Italia mussoliniană.

Fac acest călduros apel la mintea și inimile Dv.: să încercăm cu toții să înfăptuim, prin străduințe înmănunchiate, o poliție a liniștii și rânduelii, repet: ca în Italia.

Căci nu uitați: Muncă fără bună gospodărie și bună orânduială nu se poate. — Iar, lavoro è sanità.

Katz-Kamkow e Comisarul Presei.

Lewin, Președintele comitetului executiv.

Mozes Uritzky (măcelarul din Petersburg!) e comisarul combaterii contra — revoluției.

Vigdor Kopp a fost reprezentant al Rusiei la Berlin ca și

Adolf Zoffe - Schwerdlow, președintele celui de al patrulea congres al muncitorilor și soldaților.

Sobelsohn — K. Radek, agent al Moscovei.

Berkman Samuel făcea legătura cu America.

Goldmann Emma, agentă secretă în America.

Max Lewien, membru în comitetul central executiv.

Tobias Axelrod, finanța guvernului din Moscova.

Bela Kun (Kohn) comisar pentru revoluționarea Balcanilor; dar cum Balcanii au fost refractari ideilor comuniste, a găsit teren bun în occidentală Ungarie de iobagi.

Și dacă n'ar fi fost armata română, poate războiul care se duce astăzi contra bolșevicilor ar fi început cam pe la Vest de Budapesta.

Karachan, agent sovietic la Varșovia.

Iankel Jurowski asasinul familiei țariste.

Proschian, ministru al agriculturii.

Stainberg, ministru al justiției. (aia justiție!)

Roza Kaganovici, „secretară particulară” în casa lui Stalin, după ce soția acestuia a fost asasinată.

Jagoda șeful GPU-ului.

Jeschoff, rus, urmașul lui Jagoda, era căsătorit cu o jidancă.

Molotov, comisarul externelor și locuitorul lui Stalin, e căsătorit cu jidanca Schemtschukina.

Michael Mosessohn Kaganovici, fratele dictatorului din umbră, e comisarul întregii industrie de armament.

Matheus Davidsohn Brukmann conduce biroul politicii interne a lui Stalin.

N. M. Schwernik conduce instrucția publică a muncitorimii.

Krinitzki se ocupă cu agriculturii.

Mechlis conduce «biroul politic».

Finkelstein nu e altul decât renumitul Litwinow.

Benkes și Michailow conduc presa URSS-ului.

Tschernoff conduce agenția oficială Tas*).

Să nu uităm: Moscova are azi 450.000 de jidani. Numai New-York-ul posedă o cantitate mai mare.

Ce plină de învățăminte ar fi o enciclopedie alcătuită pe țări, cu numele tuturor jidanilor, ajunși în roluri de conducere.

Ar figura acolo și „domnița” noastră.

*) Din revista „Lumea Nouă” August 1941

I. C.

Răboiul lui Ion

— Eroii Internaționalei a III-a —

Nu e rău dacă, din când în când, tragem linie și ni-i adunăm pe toreadorii fericirii universale. Că n'o fi numai o întâmplare numărul bolșevic (adică majoritar) al lor, în revoluția rusească!?! Le reamintim numele și grozave păreri de rău nechinuite, că nu le putem reproduce mutrele, en face și en profil; fața pentru ochi și buze, profilul de dragul nasului și urechilor.

Așadar: la început a fost... cuvântul lui **Karl Marx**, evreu în toate amănuntele.

Nachamkes-Steklov, cu fonduri americane, promite mujicilor egalitate, libertate, pace și democrație, iar spre a-i convinge mai ușor, întrebuintează rubla.

Leiba Bronstein-Trotsky e prea cunoscut, deci: fără recomandăție!

Apfelbaum-Zinowjew, la fel. **Rappaport** figurează ca di-

rector al școlii bolșevice din insula Capri.

Roschal, elev al lui Rappaport, provoacă revoluția marinariilor din Kronstadt.

Rosenfeld s'a camuflat în Kamenew.

Rutenberg era șeful Poliției din Petersburg pe vremea lui Kerenski.

Zederbaum-Martwo, **Bernstein-Cohan** și **Lieber** cer lui Rutenberg să elibereze pe pușcăriași. (Dacă e „Libertate”!)

Helphand-Parvus, furnizează bolșevicilor mijloacele de luptă.

Simon Wolf & Brandies sunt consilieri juridici ai lui Wilson.

Bernard Baruch, și **Iacob Schiff**: gropari ai ordinii sociale din vechea Rusie.

Banca Warburg transmite fonduri pentru revoluționari.

Schreider ajunge Președintele Tribunalului Revoluționar.

Dintre toate ministerele noastre, singur al Agriculturii trimite informațiuni și sfaturi agricole, cu o regularitate care-i face cinste.

Atâta tot, sau cel puțin nu avem noi cunoștință despre altceva.

Astfel fiind, ziarele scriu despre

tot ce se petrece în lumea largă, numai despre România nu, când firesc ar fi ca dela noi să pornească propagandă aespere țara noastră, numai noi fiind în măsură să o cunoaștem.

Ori câte sacrificii s'ar face

pentru ca Ministerul Propagandei să editeze un buletin zilnic de informație, în genul celor streine, n'ar fi prea mari. Altfel să nu ne mire că suntem cunoscuți din buletinele celor ce „de-abia îndrăsnesc să să ne numească latini”.

Pagini bănașene

Mistificări

istorice

de Prof. N. Babole

Evenimentele războinice și politice se precipitează, în zilele noastre, într'un ritm neașteptat. Probleme ce păreau rezolvite pe un timp îndelungat, revin în discuție. *Nedreptățile înțelegerilor de tot felul, care ne-au oropsit frați sub jug străin, se clatină sub loviturile de foc ale dreptății și echității.*

Indeosebi, prin desagregarea statului jugoslav, un întreg complex de probleme românești așteaptă o rezolvire mai fericită, într'un viitor apropiat. O rază de mângâiere și de speranță se revarsă și în sufletele Românilor macedoneni și a celor de pe Valea Timocului, după atâtea veacuri de amărăciune și suferință.

Dar românismul întreg trebuie să se alinieze și să se pregătească din timp, pentru a-și revendica drepturile ce i se cuvin asupra părților de vest ale Banatului înstrăinat și părăsit azi de stăpânitorii săi vremelnici. *Vechimea noastră istorică pe aceste plaiuri, situația geografică a provinciei, numărul și însemnătatea etnică și politică a Românilor de aici; apoi munca noastră civilizatorie depusă din cele mai îndepărtate vremuri, sunt puncte de sprijin dintre cele mai puternice ale drepturilor noastre asupra Banatului întreg*

Unii, pentru a-și justifica pretențiunile asupra Banatului, inventează teorii istorice dintre cele mai bizare. Istoriografii lor sunt conduși în cercetările lor, în primul rând, de considerații politice și nu de adevărul istoric. Astfel unul dintre istorici, își întitulează studiul său „Pretențiunile Românilor“, mărturisind prin aceasta scopul politic pentru care a fost scris. Această lucrare este provocată de congresul Românilor din Transilvania, ținut la Sibiu, în anul 1881, în care aceștia, răzimați pe drepturile lor istorice, cereau autonomia Transilvaniei, amenințată de a fi maghiarizată. Nici istoricii din generația mai tânără, nu s'au putut desbrăca de haina politică.

Ei nu se pot ridica în această chestiune până la adevărata obiectivitate științifică, negând și ei drepturile istorice ale Românilor și contestând că ar fi locuitorii autohtoni ai Ardealului și Banatului.

Sub influența acestora, istorici mai neinsemnați, în monografiile lor asupra județelor Timiș și Caraș, își însușesc teoriile maeștrilor lor, ducându-le până la absurd.

După acești istoriografii, Romanii au părăsit Dacia la anul 271 d. C. de-odată cu retragerea legiunilor romane iar Românii ar fi venit în Banat, din Balcani, în secolul al XIII și XIV-lea.

În acest răstimp de 1000 de ani, Banatul ar fi fost stăpânit de Avari, ale căror ultime resturi, după distrugerea lor de împăratul franc Carol cel Mare, le aduc în stânga Tisei. Apoi fac pe Pecenegi și Cumani să ocupe locașuri statornice în Banat, sau inventează o îndelungată stăpânire bulgară pe întreg spațiul etnic al Românilor din stânga Dunării. Astfel netezind terenul, acești istoriografi pretind că înainte de 1182, anul răscoalei lui Petru și Asan, n'ar fi fost Români nici pe teritoriul vechi Românii, cu atât mai puțin în Banat. Românii au imigrat aici din Peninsula Balcanică, împinși de atacurile Bizantinilor împotriva răsculaților.

Când dovezile istorice despre existența noastră devin, cu sec. XIV-lea, din ce în ce mai numeroase și de o autenticitate care nu poate fi pusă la îndoială, istoria iarăși este mistificată.

Se admite că am fi existat, dar numai în munți, nu și pe șesul Banatului, ca simpli ciobani, fără să fi contribuit cu ceva la desfășurarea evenimentelor politice, departe de orice contact cu viața internă a acestui ținut.

Din organizația noastră specială a chinezatelor, pe care noi am păstrat-o,

Fără titlu

de Dr. D. Chirculescu

Zvonuri ipocrite sunt strecurate cu multă dibăcie, de câțeva vreme, la urechile unuia și altuia. Scopul lor este, de cele mai multe ori, în mod vădit, de a slăbi entuziasmul și hotărârea Românilor pentru lupta pe care o duc astăzi, și a sdrucina prin aceasta cimentul care unește, în cauza sfântă, brațul german și cel român. Nu ne ocupăm de aceste zvonuri, căci ele nu-și pot ajunge scopul. Lupta contra Bolșevicilor este, și pentru Germani și pentru noi, o încordare pe viață și pe moarte. De aceea, solidar în scop, frația de arme și de sânge de azi este la adăpostul oricărei încercări.

Sunt, însă, alte zvonuri, care fac parte dintr'o altă categorie, și care vor să arunce discreditul asupra luptei pe care o ducem noi, Românii. Acestea caută să ne prezinte ca pe niște cutropitori de pământuri și de bogății străine, și terfelesc astfel nobilele idealuri pentru care armata noastră eroică își varsă sângele.

E ușor să aflăm de unde vin zvonurile: numai de la cei ce pot trage folos din ponegrirea sistematică a virtuților neamului nostru. Nu vom spune mai mult.

Dar nu putem lăsa aceste insinuări fără cuvenitul răspuns.

Sunt lucruri pe care, în România, le știu, am putea spune, până și pruncii din leagăn.

Dela un capăt la altul al Țării e un singur suflet și o singură credință.

În lupta pe care o ducem, și care este sfântă pentru orice Român, am trecut Prutul ca să ne desrobim frații cutropiți anul trecut de Ruși.

Am trecut Nistrul spre a impune o soluție dreaptă pentru frații noștri transnistrieni, care au gemut secole deardând sub stăpânire străină.

Iar dacă am trecut Bugul, am făcut-o cu convingerea că ar fi fost o crimă din partea noastră, dacă n'am fi folosit momentul acesta unic spre a îndepărta pentru totdeauna amenințarea

rusească. Suntem dator să facem tot ce stă în puterea noastră, ca să contribuim la victoria germană contra bolșevicilor, care este totodată și victoria noastră. Puterea militară, de care dă dovadă Rusia, arată că colaborarea noastră e departe de a fi de prisos pentru obținerea victoriei.

Luptăm, deci, pentru mari idealuri naționale: pentru desrobirea fraților dintre Prut și Bug, și pentru siguranța că ei se alipesc nouă, în urma prăbușirii Rusiei, de data aceasta, pentru totdeauna.

Lupta noastră este pentru desrobirea Neamului, și nu pentru pământuri care nu ne aparțin.

Zvonurile, de care vorbeam mai sus, pretind că scopul războiului nostru de peste Bug este de a cucerii teritorii în cea parte, care să compenseze și să ne despăgubească de pierderea din anul trecut a unor teritorii locuite, din străvechi, de Români.

Ca și cum pierderea de suflete românești ar putea fi compensată în vreun fel.

Ca și cum s'ar putea despăgubi în bani, sau altfel, ruperea în bucăți a unui neam.

La infamiile conținute în zvonurile acestea meșteșugite, vom răspunde că Românii luptă în războiul de astăzi cu sufletul cel mare al Neamului, cel de totdeauna, numai pentru cauza lui sfântă. Sângele vărsat pe câmpiile Ucrainei nu este sânge de târgoveți: e sânge de eroi.

Se varsă sângele tinerilor de astăzi, pentru ca să nu se mai verse, mâne, atâta sânge românesc, sub stăpâniri străine.

Se varsă sângele tinerilor noștri tocmai pentru ca toți Românii să fie adunați laolaltă în Țara lor.

Nu pentru a ne uita frații în schimbul unui pământ care nu ne aparține. Și oricât de mare ar fi dorința dușmanilor noștri, Românii nu-și vor vinde frații pe un blid de linte.

ROMÂNII!

ȚI-AR FI LUAT TOT

AI SALVAT TOT

SUBSCRIE MĂCAR O PARTE LA

IMPRUMUTUL TOTALEI REINTREGIRI

indeosebi în Banat, foarte multă vreme, unii trag concluzii, împotriva oricărei logici.

Se afirmă că tocmai organizația aceasta specială, românească, ar dovedi nu situația noastră de popor băștinaș, ci originea noastră de venetici.

Istoriografi sârbi calcă pe urmele istoricilor maghiari, acceptând din teoria acestora numai aceea ce convine tezei lor și scopului politic urmărit. Astfel, unul din cei mai de seamă istorici sârbi, Iovan Radonici, în lucrarea sa apărută la Paris, în limba franceză, „Histoire des Serbes de Hongrie“, și care a contribuit, la conferința de pace, în mod incontestabil, la izbânda Sârbilor, în chestiunea Banatului susține că Slavii s'au așezat încă în secolul al VI-lea în Banat. Trecuri prin numeroase încercări, au reușit să se mențină, grație imigrărilor din Balcani.

La începutul evului mediu Ungaria meridională, deci și Banatul, erau populate cu triburi „jugoslave“ în așa măsură că nomenclatura topografică a regiunii luase un caracter pur slav.

Puterea statului ungar s'a întins

spre răsărit numai în secolul al XI-lea. În Banat s'au menținut organizațiile sârbești, până la sfârșitul veacului al XII-lea.

După catastrofa sârbească dela Kossovo (1389), elementul sârbesc din Banat a fost întărit prin imigrări masive din Balcani. În cursul stăpânirii turcești (sec. XVI și XVII), populația Banatului e exclusiv sârbească. Românii s'au așezat, venind din Transilvania, în secolul al XIII-lea, dar numai în partea de răsărit a Banatului, județele Severin și Caraș. De aici au pătruns, în secolul al XVIII-lea, după alungarea Turcilor din Banat, și în celelalte părți ale acestui ținut.

Iată ce mistificări istorice sunt utilizate pentru a contesta drepturile noastre asupra Banatului. Nu e de mirat că teoriile acestea, atât de șubrede, se năruie la prima examinare mai serioasă a bărbaților noștri de știință.

Citiți

„Gazeta Transilvaniei“

Oameni și aripi

de Ing. Ion Negutz

Avioane în picaj

Printre surprizele războiului actual, locul principal l-a luat bombardamentul, în picaj, care a avut un așa de mare succes în distrugerea liniei „Maginot“ și la atacurile executate asupra vaselor de război, încât merită să fie descris.

Sborul

Sborul în picaj se numește sborul avionului care trece dela poziția orizontală, în poziția verticală, cu botul în jos.

La acest sbor puterea de susținere a aerului nu mai există și avionul capătă o viteză foarte mare, care depășește cu mult viteza lui maximă, deoarece afară de viteza transmisă de motoare, mai intervine și viteza de cădere a avionului.

Până la războiul actual, sborul în picaj era întrebuițat de piloți în timpul războiului mondial pentru a se sustrage unei lupte aeriene, iar în timpurile normale pentru a părăsi cât mai repede o zonă atmosferică neprielnică sborului, de exemplu: zone cu furtună, nori, sau în cazuri când se defectau aparatele pentru respirația artificială.

De abia după războiul mondial, când construcția avioanelor a atins un stadiu mai înaintat, s'au început încercări pentru întrebuițarea sborului în picaj cu scopuri militare ofensive.

Aceste încercări au trebuit să se resfrângă atât asupra construcției, cât și asupra capacității piloților de a putea suporta un sbor în picaj. Construcția avionului pentru sborul în picaj trebuie să fie foarte solidă și toate elementele avionului trebuie astfel calculate, încât să poată suporta cele mai mari solicitări care intervin, atât în timpul sborului propriu zis, cât și în momentul redresării, adică momentul când avionul a aruncat bomba și trebuie să treacă dela sborul vertical iarăși la sborul orizontal.

În acest moment de redresare, dacă avionul nu ar fi bine calculat și bine construit, s'ar rupe imediat în bucăți.

Totuși, în această direcție, s'a ajuns la construcții ireproșabile, care pot suporta și cele mai mari eforturi.

Acum rămâne chestiunea cea mai dificilă, aceea a piloților, căci nu orice organism poate să suporte un sbor în picaj, așa cum trebuie executat în timpul unui atac asupra unui obiectiv de pe sol sau de pe apă.

La un asemenea atac viteza avionului poate atinge și 800—900 km. pe oră, pe care n'o poate suporta orice pilot, mai ales în momentul de redresare, când intervin accelerații așa de mari, încât pilotul își pierde cunoștința.

Pentru clarificarea totală a acestor simptome care intervin în timpul sborului în picaj, s'au făcut încercările cele mai minuțioase, filmându-se cu aparate speciale toate fazele prin care trece un organism omenesc în descurtul unui asemenea sbor.

Printre altele s'a constatat că în timpul când avionul a atins viteza maximă și trece din nou la sborul orizontal, din cauza forței centrifugale sângele se coboară dela cap în picioare și intervine un fenomen de orbire, care paralizază orice mișcare a pilotului.

Chiar la piloți cu organismul foarte rezistent și obișnuit cu acest sbor se observă în momentul redresării o crispare a tuturor mușchilor feței, însă manevra redresării durând numai câteva clipe, organismul revine din nou la starea normală.

După cum reiese din cele expuse până acum, problema piloților este una din cele mai importante, căci de rezistența și obișnuința organismului lor, depinde succesul unui atac în picaj.

De aceea se fac încercări cât mai multe și exacte pentru găsirea piloților cu organismul potrivit sborurilor în picaj, iar după găsirea lor, se procedează metodic la exersarea organismului pentru toate fazele și posibilitățile care pot interveni într'un asemenea sbor.

Ziua Domnului

„Doamne, mai îngăduiește-mă!”

Ev. Matei XV II, 26.

Așa se ruga regelui sluga cea ne-trebnică. Multă datorie și osândă își adunase, 10.000 de talanți, 600.000 kg. argint de care nu mai era chip să scape.

Ingrozit că va fi vândut el, soția și copiii săi și toate câte avea, cade la pământ și se închină, zicând: „Doamne, mai îngăduiește-mă și-ți voi plăti tot”. Stăpânul, milostivindu-se, l-a slobozit și, i-a iertat datoria.

Bucuros cobora treptele palatului unui stăpân atât de milostiv, care l-a iertat de osândă și datorie atât de mare.

Însă, mergând spre casă, a întâlnit pe unul care-i datora și lui 100 dinari. „Și apucându-l îl sugruma, zicând: Plătește-mi ce-mi ești dator”.

Dar acela, nevoiaș tare fiind, a căzut cu fruntea la pământ în fața lui și l-a rugat, zicând: „Mai îngăduiește-mă puțin și-ți voi plăti”.

El n'a vrut — 100 dinari erau numai a 60-a parte dintr'un talant — ci, prinzându-l, l-a aruncat în temniță până va plăti toată datoria.

Cruda lui purtare a ajuns la urechile stăpânului, care a chemat la sine pe robul slobozit de datorie, și i-a zis: „O, slugă vicleană!... Eu ți-am iertat toată datoria, pentru că tu m'ai rugat, dar nu ți-se cădea să-ți fie milă de aproapele tău, cum mi-a fost și mie milă de tine?”.

Mâniindu-se, stăpânul a dat sluga cea vicleană pe mâna chinuitorilor, până ce va plăti toată datoria.

Și încheie Domnul această pildă: „Tot așa va face și Tatăl meu cel ceresc, dacă fiecare din voi nu va ierta, din toată inima, pe fratele său”.

Acum apostolul Domnului este lămurit: Dumnezeu este părinte atât de milostiv și bun, încât nu până la șapte, ci până la de șaptezeci de ori șapte, ne învață să iertăm păcatele. Acum nu mai pune nici un hotar iertării păcatelor.

Sfânta noastră Biserică ne îndeamnă, după pilda Domnului nostru Isus Hristos, mai bine să iertăm de 70 de ori câte șapte, decât să ne răsbunăm o singură dată.

Oare n'a suferit Domnul în curtea arhierilor jidovi, în pretoriul lui Pilat și în curtea lui Irod; apoi, pe drumul Golgotei și pe crucea suferinții...? Nu numai un om, dar poate și un Arhanghel ar fi cerut răzbunarea! Mântuitorul nostru Isus Hristos, însă, își ridică cu blândețe ochii spre ceruri și murmură rugăciunea, nu de răzbunarea vrăjmașilor, nu, ci pentru iertarea lor: „Părinte, iartă-le lor”...

Iertare pentru tot păcatul și hula, ne poruncește Domnul, afară de păcatul împotriva Duhului Sfânt.

Hula împotriva Duhului Sfânt izvoară din inima omului nemernic și ticălos, care slujește diavolului și voia lui o face.

Dacă fruntea Mântuitorului a rămas senină și pe crucea Golgotei, și s'a rugat Părintelui ceresc să-i ierte pe cei ce l-au răstignit, în schimb zarafii și cei ce pângăreau biserica lui Dumnezeu, cu biciul au fost izgoniți.

Iertare, prin urmare, nu răzbunare; iertare pentru toate păcatele, afară de cei ce dărâmă, ard sau pângăresc biserica, crucea și numele lui Dumnezeu. Pentru aceștia nu este iertare nici în veacul de acum și nici în cel viitor, ci osândă și urgia iadului.

Iertare, iertare, atâta iertare ne cere Domnul pentru toată pornirea vrășmașe și răutatea oamenilor, cât torentul puternic de munte, ca să ducă și să începe tot gândul rău și pismaș ce încolțește în inima noastră; iertare fără de margini ne poruncește Domnul, ca să putem trece peste toate obstacolele ce se așează de-a curmezișul în calea noastră spre împărăția cerurilor; iertare pentru cei ce ne-au greșit nouă, iertare chiar pentru vrăjmașii noștri, iertare ca să se descarce inima de ură și să se

Topitul inului și cânepei

Este lucrarea care hotărăște asupra calității și trăiniciei fibrelor. Prin topit se înțelege separarea fasciculelor de fibre, de lemnul tulpinei de care sunt legate, printr'o materie cleioasă — pectina.

În regiunea noastră este cunoscut topitul în ape stătătoare, așa cum se practica și acum câteva secole, fără să i se fi adus vreo îmbunătățire.

Omul a căutat însă să îmbunătățească și această practică, introducând topitul pe cale chimică și topitul artificial în fabrici anume amenajate.

Acest mod de a topi plantele textile este desigur mai costisitor, necesitând capital mai mare și instalații speciale.

Intermediar între topitul în ape stătătoare și topitul în fabrici este topitul în bazine de ciment deschise, unde topitul se realizează într'o apă curată și curgătoare, sistem adoptat de Camera Agricolă la cele două topitoare ce a construit în comunele Telu și Intorsura Buzăului. Bazinele de ciment fiind izolate de cursul râului, apa intrând printr'un canal de derivație, se realizează o temperatură mai ridicată, fapt ce grăbește topitul.

Cu cât topitul se face într'un timp mai scurt, cu atât calitatea fibrelor este mai bună.

Cunoscând acestea este mai bine să facem topitul acum când apa este mai caldă.

În loc să facem topitul spre toamnă; când apa este rece și când ar trebui să așteptăm 4—6 săptămâni, mai bine să amânăm topitul până în vara viitoare.

În bazinele de topit, snopii de in se vor pune în picioare, cu vârfurile în

sus, deoarece se știe că la in topitul se face mai repede spre baza tulpinei și mai încet spre vârf. Așezând tulpinile în picioare, topitul se face deodată, deoarece vârfurile vor ajunge în apa mai caldă dela suprafață, care le va grăbi topitul.

Cânepa se va pune în straturi de 60—70 cm., după care se va acoperi complet cu apă.

Momentul terminării topitului deosebit este hotărâtor pentru calitatea fibrelor.

Pentru a nu se lăsa tulpinile în apă, după terminarea topitului este bine să se controleze cât mai des, la nevoie făcându-se chiar o probă de melțat. Topitul este terminat atunci când încercând să desfacem fibrele de pe lemn, acestea se desprind cu ușurință.

În acest moment bazinul se golește complet de apă iar tulpinile se clătesc bine cu apă curată.

După clătire urmează uscatul și celalalte operațiuni, până la tors.

Mai mult ca în trecut să dăm în acest an cea mai mare atențiune plantelor textile, căutând să înlocuim pânzeturile și stofele de bumbac.

Gospodinele să caute să-și procure de pe acum semințele necesare pentru anul viitor, deoarece după câte știm acestea vor fi extrem de scumpe.

Cei care au cultivat inul și cânepa în acest an, să se gândească să mărească la anul suprafețele, iar cei ce nu le-au cultivat să le samene, pentru folosul lor și binele țării.

ION HOGEA
Ing. agronom

Cum și ce să citim

Ca să ne cultivăm prin citit, ne vom folosi de același obicei, ce-l păstrăm în alegerea hranei de toate zilele: să ne hrănim.

Va să zică, nici nu vom mânca și și nici nu vom citi, numai pentru plăcerea uneia, sau alteia; ordonate și una și alta, ne vor procura un deliciu.

Cititul, în exces și neales, indiferent de gen, este un defect mult mai mare, decât o mâncare fără măsură; deci nici la citit, nici la mâncare nu ne vom lăsa conduși numai de plăcere, ci de scopul ce-l urmărim prin ele.

Deosebirea morală a mâncării, între animal și om, este că omul se hrănește cu un scop, iar animalul mănâncă numai pentru plăcere. Și tot ce se bazează în viață numai pentru plăceri, este obscen.

Așadară vom citi, ca să ne năltăm sufletește, să ne reabilităm inima și să ne înmulțim cunoștințele; iar în privința mâncării, să păstrăm o ordine morală și civilizată, ferindu-ne de-a prezenta în decursul mesei aspecte obscene, ceea ce-i foarte desigur.

Ce să citim? În general putem vorbi despre două genuri de lectură: Lectură ușoară, de trecere de vreme și lectură bună pentru orice vreme, sau oră.

Lectura bună va fi: o expunere în scris, a unei convorbiri plăcute și folositoare, a unui scriitor, cu care, pe altă cale nu putem comunica. Folositoare prin faptul, că ne împărtășește lucruri pe care am fi chiar nevoiți a le cunoaște.

Ce plăcere nu ne provoacă d. e. descrierea diferitelor călătorii, scrise în formă plăcută, de către oameni spirituali, șagalnici, cu explicații mucalite în anumite controverse; sau expunerea, de către un participant, în urmărirea unui interesant eveniment istoric?

Așa ceva face parte dintr'o lectură bună, punându-ne totodată în curent cu evoluția unei educații moderne; greșim dacă avându-le la îndemână, nu le-am folosi. Dar toate acestea nu putem zice că ar forma o carte, în adevăratul înțeles al cuvântului.

O carte nu-i o convorbire, sau o descriere. Ea este o scriere serioasă, prin care autorul vrea să eternizeze un adevăr, ceva folositor, ceva simțit și trăit de el însuși. Ceva, ce după părerea lui, nimeni n'ar mai fi spus-o și cu atât mai puțin ar fi în stare altul s'o spună, așa cum a făcut-o el.

Din tot ce el ne expune, reiese o manifestare sinceră a caracterului; o adevărată sentință a sentimentelor sufletești și morale, o înțelepciune, ceace formează a cota parte din ce i-a permis a desprinde din puterea lor: aerul, razzele de soare și pământul.

Cu câtă mulțumire ne lasă autorul, ca moștenire prețioasă, o astfel de carte, ba, dacă i-ar sta în putere, ne-ar lăsa o sculptată în stâncă, zicându-și: „Acesta-i tot bunul meu, toată comoara mea, acesta-s eu!”.

Afară de asta, ca și voi, am mâncat și eu, am băut, am iubit, ca orice om; viața mi-a fost ca un nor care trece, cele scrise aici le-am trăit, le-am văzut și sunt sigur că, din atâtea câte vi le-am spus, merită ceva a fi reținut și folosit și de voi, în sufletul și inima voastră.

Acest scris al său, de adevărat entuziast, formează Biblia sa. Aceasta este o carte!

Astfel de cărți sunt scrise de cei mai mari scriitori ai națiunilor, de adânc cugetători, de oameni de stat și de abili cercetători din viața popoarelor.

Cărți de felul acesta ne stau tutor la îndemână și viața-i scurtă; de ce să nu le căutăm, să le folosim, citind cu paciință, cu răbdare, cu dorul de-a le înțelege?

Sigur că o astfel de carte nu se citește ușor și nici de oricine.

Copiilor li-se va da de citit lucruri ușoare, vesele și morale. Lectură, anume aleasă pentru ei.

M. Popescu-Bogdan

alunge teama și spaima din lume.

Nu-i bine să rămânem împietriți în ură! Vedeți bine că și pe stânci cresc flori, dar în inima omului să nu încolțească mila și iertarea?

Noi ne rugăm zilnic: „Și ne iartă nouă greșalele noastre... și suntem cu toate acestea atât de neînduplecați cu frații noștri, încât întrecem sluga ne-trebnică din pilda zilei de azi.

Nici nu mai vorbim de greșalele noastre, ci strigăm cu psalmistul: „Cine este cel ce-și cunoaște greșalele?”.

Și cât suntem noi de isgonitori! Pătrundem în tainele științei, descifrăm mersul vremii, stăpânim puterile firii și unde pricepera omului nu răzbate. Cât suntem de departe de soare, dar tot i-am găsit că are pete. Am descoperit umbre și'n sânul luminei, cu toate acestea petele noastre nu le vedem.

O, Doamne, iartă-ne nouă greșalele noastre. Nu ne osândi și nu ne da în mâinile celor ce ne fac strâmbătate. Noi nu uităm câtă datorie apasă asupra noastră; știm că fără îndurarea Ta nici o clipă n'am putea să fim în viață. Ție îți datorăm suflarea, aerul, lumina soarelui și rodul pământului.

Deschide-ne și nouă, Doamne, ușa milostivirei Tale și ne izbăvește pe noi de cei ce ne fac nouă strâmbătate.

Râșnov la 20 August 1941.

Pr. Ioan Scurtu

Din stânga și din dreapta Dintr'ale strănepoșilor lui Sem cefire

1

La o unitate, într'o garnizoană, un general pusese întrebarea unui soldat din batalionul care stetea aliniat smirna în fața sa:

— Cum te cheamă, soldat?

— Pe mine — trăiți! — mă cheamă Ion Alvernicesei.

— Ei, Ion Alvernicesei, ai putea să ne spui: ce este Patria?

Patria — trăiți! — este mama mea, — răspunse cu convingere Românul, isbindu-și palma dreaptă pe inimă.

— Foarte bine!, — glăsui încântat de răspuns, generalul.

Trecând apoi mai departe, se opri în fața unui nas coroiat între două urechi clăpăuge:

— Și cum te cheamă pe tine, soldat?

— Numele meu — trăiți! — e Nathansohn Moise, — răspunse, clipind din ochii cu conjunctivită, cel întrebat.

Ei, spune-ne și tu: Ce este Patria?

— Patria... Patria... — trăiți! — Patria este mama lui Ion Alvernicesei.

S. Tamba

Medicul nostru

Tuberculoza

II

Tuberculoza e provocată de un microb în formă de bastonaș, numit — după descoperitorul lui — bacilul Kock.

Acesta, prin aerul inspirat, ajunge în plămâni unui om sănătos. Ajuns în plămâni, într'un teren de dezvoltare foarte prielnic, bacilul produce tuberculoza plămânilor. Aceasta este cea mai deasă îmbolnăvire și totodată cea mai periculoasă. Se pot îmbolnăvi și alte organe: oasele, ganglionii, intestinele, pielea, care, însă nu prezintă pentru alții un pericol prea mare.

Tuberculoza plămânilor prezintă cel mai mare pericol de răspândire a boalei. Din locul unde s'a așezat bacilul, prin scuipatul care se formează în plămâni, ajung milioane și milioane de bacili în jurul bolnavului.

Bacilii ajung în primul rând în timpul tusei bolnavului de tuberculoză în mici particule de scuipat, formând în jurul bolnavului un nor nevăzut de bacili. Toți cei care trec prin acest nor de bacili din jurul unui bolnav sunt periclitati în cel mai mare grad cu infecție de tuberculoză.

Ajung apoi bacilii din plămâni omului bolnav, prin scuipat, în toate locurile unde se aruncă scuipatul. Și noi știm, și vedem zi de zi, cu câtă ușurință scuipă un bolnav pe stradă, în localuri, în biserică, în școală, în tren, fără să-și dea seama, că el aruncă cu fiecare scuipat sămânța de boală omoritoare.

Scuipatul aruncat fără nici o grijă se usucă, se preface în praf și primul vânt de vară, în loc să aducă răcoarea potolitoare de căldură, aduce microbul omoritor de vieață.

Cel care inspiră aerul plin cu praf de microbi, format din scuipatul aruncat, se îmbolnăvește.

Se îmbolnăvește copilașul, care încearcă primele mișcări și pe podeaua casei găsește sămânța de boală, aruncată de cei din jurul lui.

Se îmbolnăvește copilul, ascultând cu bucurie poveștile bunicii, care în liniște își tușeste tusea bătrânească.

Se îmbolnăvește școlarul, pe care dascălul cu tusa, sau colegul de bancă îl țin mereu în norul de bacili din jurul lor.

Se îmbolnăvesc toți, mari și mici, care stau în aceeași cameră cu bolnavul, care-și trăește ultimele săptămâni și zile de vieață și-și tușeste ultimele bucățele de plămâni, arucând cu tusa milioane și milioane de bacili de tuberculoză în jurul său.

Așa se fac îmbolnăvirile de tuberculoză, fără să ne dăm seama, și boala se răspândește în acest fel mereu, aducând multă jale și suferință și producând cele mai mari pierderi tuturor națiunilor.

Și vedem, că principalul răspânditor al boalei este bolnavul de tuberculoză. El este izvorul îmbolnăvirilor. Contră acestuia trebuie luate toate măsurile. Numai atunci când bolnavul va fi pus în situația ca să nu mai poată împrăști microbul de tuberculoză, numai atunci se va putea pune stavilă răspândirii celei mai omoritoare boale.

Statul și comunitatea va trebui să se îngrijească, ca bolnavii de tuberculoză să fie scoși dintre cei sănătoși și îngrijiți în spitale și sanatorii.

Acest lucru însă se va putea face foarte greu. Sunt prea mulți bolnavi, boala are o durată prea lungă și astfel statul nu va putea ajunge prea curând, ca să poată izola pe toți bolnavii.

Dar dacă izolarea celor bolnavi și despărțirea lor de cei sănătoși, ca astfel ei să nu mai poată produce îmbolnăviri, nu o vedem azi posibilă, decât în parte, în schimb păzirea celui sănătos de un bolnav de tuberculoză și grija acestuia nu numai pentru sănătatea sa, ci și pentru sănătatea tuturor, o vedem posibilă.

Trebuie, în primul rând, să intre în conștiința fiecărui bolnav de tuberculoză, că el se poate însănătoși, dar îmbolnăvirile, pe care el le produce prin tusa lui, pot aduce multă suferință și moarte.

De aceea grija cea mai mare a fiecărui bolnav de tuberculoză să fie, cum tușeste și cum își aruncă scuipatul. Nu va tuși niciodată fără să-și pună la gură o batistă în timpul tusei. Aceasă va arunca scuipatul într'un vas cu un desinfectant (medicament omoritor de microbi), pe stradă sau când este între oameni, într'un vas, pe care-l poartă la sine, sau în cel mai rău caz va scuipa într'o batistă.

Bolnavul de tuberculoză nu va sta niciodată în aceeași cameră cu cei sănătoși. Prin această măsură cel bolnav se poate însănătoși, iar cei sănătoși pot rămânea feriți de tuberculoză.

Cei sănătoși se vor feri totdeauna de oamenii care tușesc. Vom feri mai cu seamă pe copii, de oamenii cu tuse, deoarece copiii se molipsesc foarte ușor cu boala. Vor fi făcuți atenți totdeauna oamenii cu tusa, dacă-și aruncă scuipatul în liber și în locuri de unde microbul boalei poate ajunge și la cei sănătoși.

Casele în care moare un om de tuberculoză, trebuie să fie totdeauna văruite, desinfectate și curățite foarte bine.

Când toate acestea vor intra în conștiința bolnavilor, ca și a sănătoșilor, atunci va putea fi împiedecată răspândirea tuberculozei.

(n. c.)

Din lumea largă

Evreilor le este interzis accesul în pădurile din Praga

(ESS). — Direcția generală a poliției din Praga a dat o ordonanță pe baza căreia este interzis accesul evreilor în toate pădurile publice din teritoriul orașului Praga. Contravenienții sunt pedepsiți cu amendă între 10-50000 coroane

Odessa

(ESS). — Odessa a devenit, în urma luptelor care se dau în jurul ei, de o vie actualitate. Ea este dealtfel portul cel mai însemnat al Rusiei Sovietice la Marea Neagră. La sfârșitul veacului al XVIII-lea — în locul portului de astăzi se afla doar un mic sat tătăresc și unde s'a construit mai târziu strada principală, se afla o cetate turcească, cucerită de Ruși la 14 Septembrie 1789. Datorită așezării sale favorabile, cât și faptului că deservește marele grănar al Ucrainei, micul port se dezvoltă rapid, devenind în scurtă vreme un oraș mare, care la 22 August 1794 fu denumit, după dorința expresă a împărătesei Ecaterina II, Odessa, după colonia Odesos, care se afla în acel loc în antichitate. Primul guvernator al orașului a fost generalul Deribas: învingătorul turcilor și cuceritorul fostelor teritorii aparținând Semilunii.

Serviciul militar obligator pentru femeile sovietice

(ESS). — Integrarea realizată acum câteva săptămâni a femeilor sovietice în

serviciul batalioanelor de femei, aruncă o lumină stranie asupra situației femeilor în Uniunea Sovietelor.

Totuși din partea bolșevicilor s'a afirmat întotdeauna că femeia se pune la dispoziția partidului comunist din motive pur idealiste. Din informațiile deținute reese însă că pentru o mare parte a populației feminine există un serviciu militar în toată regula. Amenzi grele sunt date acelor femei care încearcă să se sustragă serviciului obligatoriu.

Toate studentele sunt obligate, fără a lua în considerare capacitatea lor militară, a urma un curs de cel puțin 580 ore. În aceste cursuri, femeile sunt instruite în mânărea revolverelor, armelor și mitralierelor și pregătite pentru serviciul în aviație.

O colectă americană pentru Crucea Roșie română

(ESS). — În Cleveland (USA) s'a întrunit un comitet compus din personalități conducătoare românești, spre a întreprinde o colectă pentru Crucea Roșie românească. În Montevideo (Uruguay) a luat ființă o tipografie, în care apare publicația „America latină“, ca organ al societăților românești din Uruguay, Brazilia, Chili și Peru.

În aceste țări trăiesc 100.000 Români. În Montevideo urmează să se înființeze în timpul cel mai scurt un institut cultural românesc.

PARASTAS

Mâne, Duminecă în 24 Aug. a. c. la ora 11 se va oficia în biserica Sf. Adormiri din Brașovul-vechiu parastasul de un an dela moartea maiorului din artilerie Nicolae Bran Lemeny, unul din eroii războiului pentru întregirea țării. Toți cunoscuții și rudele sunt rugate a lua parte. Familia

Mica publicitate

PRIMĂRIA COMUNEI ZIZIN
Județul Brașov

No. 1744—1941.

PUBLICAȚIUNE

Se aduce la cunoștință celor interesați că în ziua de 10 Septembrie 1941, orele 9 a. m., se va ține în localul primăriei comunei Zizin, județul Brașov, licitație publică cu oferte închise și sigilate, pentru construirea a trei poduri peste Valea Zizinului în comună. Valoarea lucrării după deviz este de lei 139.218, exclusiv materialul de brad care se va da de comună.

Licitatia se va ține în conformitate cu art. 88—110 din L. C. P. și regulamentul Oficiului Central de Licitatii.

Concurenții vor depune o garanție de 10% din valoarea lucrării în numerar sau efecte garantate de Stat.

Ofertele se vor face în conformitate eu devizul și caetul de sarcini, care pot fi văzute zilnic, în orele de birou, în localul primăriei,

În caz de neprezentarea nici unui concurent, se va ține o a doua licitație, în aceleași condițiuni, în același loc și la aceeași oră, în ziua de 21 Septembrie 1941.

Zizin, la 18 August 1942.

Primar, Vasile Șerban
Notar, Maniu Băra

COMERCIANȚII,

indiferent dacă sunt sau nu sunt membri ai Societății comercianților români din Brașov, sunt rugați să se prezinte Duminecă, 24 l. c. ora 3 p. m. la Casina Română, Piața Libertății Nr. 27, Etaj I, urmând a fi consultați în legătură cu subscripția la Imprimatul Reîntregirii.

Președinte, Emil Bologa

PRIMĂRIA COMUNEI ZIZIN
Județul Brașov

No. 1743—1941.

Publicație

Se aduce la cunoștință celor interesați că în ziua de 10 Septembrie 1941, orele 10 a. m., se va ține în localul primăriei comunei Zizin, județul Brașov, licitație publică cu oferte închise și sigilate, pentru arendarea celor trei izvoare de apă minerală, proprietatea comunei Zizin.

Licitatia se va ține în conformitate cu dispozițiunile art. 83—110 din L. C. P. și regulamentul Oficiului Central d Licitatii.

Concurenții vor depune o garanție de 10% din valoarea arenzii, în numerar sau efecte garantate de Stat.

Ofertele se vor face în conformitate cu caetul de sarcini, care poate fi văzut zilnic, în orele de birou, în localul primăriei.

În cazul când prima licitație nu va avea rezultatul favorabil pentru comună, se va ține o a doua licitație în aceleași condițiuni, în același loc și la aceeași oră, în ziua de 21 Septembrie 1941.

Zizin, la 18 August 1941.

Primar, Vasile Șerban
Notar, Maniu Băra

Liceul Comercial „A. Bârseanu“, Brașov

Publicație

Se aduce la cunoștința generală că Liceul Comercial „A. Bârseanu“ Brașov, primește oferte închise pentru executarea următoarelor lucrări la edificiul școlii:

1. Pardosirea coridoarelor din beton și mozaic și facerea antetrepelor de beton, mozaicate.

2. Vopsirea în ulei a ușilor, tablelor și pereților de pe coridoare.

3. Parchetarea sălilor de clase dela parter.

Informațiuni se dau zilnic în cancelaria direcțiunii liceului, unde se poate vedea caetul de sarcini.

Președ. Comitetului școl.

ss. D. Berbecariu

Director, ss. D. Navrea

S e m n â n d l a
Imprumutul Reîntregirii
CONTRIBUITI LA TOTALA REÎNTREGIRE

CRONICA RAZBOIULUI

Încă o biruință ca cele de până acum și sunt pierdute

Dela începutul războiului actual, au fost realități nesocotite de o anumită propagandă, dar care au tras în cumpănă victorie după victorie. În Apus ca și în Balcani, țări după țări au fost cucerite și puse sub controlul german, după ce ele au opus o dârză și eroică rezistență, în speranța unui ajutor care n'a mai sosit... Dacă măcar o țară, din toate câte au trăit în orbita și sub influența Angliei, ar fi avut ajutorul promis, atmosfera de totală indiferență față de propagandă ei actuală nu ar fi atât de puternică, încât să înghețe, în cele mai adânci cute ale sufletului, sentimente care altădată alimentau izvorul celor mai bune nădejdi. Toate acele nădejdi însă au fost spulberate, iar sacrificiile făcute de alții, pentru Anglia, inutile. Răspunderea nu cade asupra țărilor căzute una după alta, ci asupra Angliei, care n'a urmărit decât crearea în diferite părți ale Europei debușuri de plasare a capitalului, de cele mai multe ori ale unor evrei constituiți în societăți camuflete de prezența vreunui lord. Natural, o parte de răspundere cade și asupra conducătorilor respectivi, care n'au folosit toate mijloacele ce le aveau la îndemână pentru cunoașterea realității, sau dacă le-au cunoscut, le-au nesocotit.

Am făcut această succintă incursiune în trecut pentru a ne da perfect seama de prezent.

Astăzi ca și ieri. Aceleași promisiuni, aceeași nesocotință. Ar fi trebuit ca măcar în acest ultim front european să se tragă învățături, spre a fi cruțat viețile a milioane de oameni. Nu s'ar fi năruit sub furia bolșevică așezări omenesti ce și au începutul cu secole în urmă. Dar clica de oameni din fruntea poporului rus bolșevizat, este nepăsătoare de dezastrul care amenință întreaga Rusie. Stalin și «tovarășii» săi din Kremlin speră «într'un ajutor» salvator. De altfel, de trei luni bolșevicii cred că vor obține o biruință dar cu cât trece vremea, cu atât victoria pentru ei nu este decât în propagandă lor sau cea engleză, interesată. Dela începutul conflictului se vorbește mereu de un eșec al trupelor aliate și de o «biruință» a armatelor roșii. Se pare însă că Anglia și dictatorul roșu vor primi răspunsul biruințelor neimplinite prin: «*Si alteram talem victoriam reportavero, mea erit pernicies*»... (încă o biruință ca cele de până acum și sunt pierdute).

În adevăr, «biruințele» din urmă ale armatei bolșevice au asigurat deplina victorie, în Ucraina, a trupelor aliate... Orașe și puncte strategice cucerite, pierderi și capitulări de trupe, iată ce duce la dărâmarea sistemului comunist, pe ruinele căruia se va deschide drum Rusiei pentru a reintra în rândul statelor civilizate.

Pierderile bolșevice sunt considerabile

În ultimele lupte armata sovietică a suferit pierderi mari care, cu toate rezervele bolșevicilor, nu vor putea fi acoperite. Ceeace dă impresia că Rusia este încă o forță uriașă, este spațiul uriaș și rezervele mari care însă, datorită faptului că majoritatea căilor de comunicație au fost făcute impracticabile de aviația de bombardament germană, nu pot fi transportate dela un loc la altul pentru a servi scopurilor imediate impuse de războiul modern. Realitatea însă este că Rusia va fi învinsă, așa precum de altfel recunoaște și fostul ministru de război britanic Hoare Belisha care a declarat că se îndoește în mod serios că U.R.S.S. va mai putea opune vreo rezistență, fie pe Volga, fie în pustiurile Siberiei. În anumite cercuri, a căror seriozitate este destul de îndoelnică, s'a ventilat părerea că Germania și aliații ei ar fi suferit o înfrângere și că operațiunile militare nu vor lua sfârșit până la iarnă, anotimp prielnic bolșevicilor în lupta împotriva mașinei de războiu germane. Afirmățiunile sunt groteste, căci neocuparea Petersburgului, Moscovei și Kievului nu poate constitui o înfrângere, ci executarea planului strategic militar german, care n'a urmărit cucerirea de orașe, ci distrugerea inamicului și acest fapt este îndeobște cunoscut prin dezastrul dela Smolensk, care a culminat cu cel din regiunea Gomel. Cercurile anglo-americane, dar mai ales cele bolșevice, vor cunoaște în curând planul de luptă german prin cucerirea Petrogradului, Kievului și căderea Moscovei, iar odată cu această din urmă localitate prăbușirea tuturor centrelor sovietice în care sunt îngrămădite formidabile resurse de războiu.

Alte succese germane

De altfel, noile succese ale armatei germane prin cucerirea, în Nord, a orașelor Narva și Novgorod, sunt recunoscute și de bolșevici, care văd în ele căderea Petrogradului. În acest sens mareșalul Voroșilov a dat o proclamație către populația Petrogradului. În sectorul de mijloc al frontului, la Gomel, victo-

ria germană este un fapt ce a depășit cel mai robust optimism, iar în sectorul de sud al frontului, prin căderea Nicolaewului și Chersonului, armatele sovietice dela Odesa sunt complet încercuite, astfel încât pe întreg litoralul de Nord al Mării Negre trupele românești sunt deplin stăpâne.

Credite americane pentru Soviete

Ne-am exprimat dela început părerea, în cronicile noastre, că un ajutor efectiv în armament și muniții nu poate fi dat de anglo-americani bolșevicilor. Ceeace confirmă spusele noastre este faptul că directorul împrumuturilor federale americane a declarat că este gata să vină în ajutorul Sovietelor, acordându-le împrumuturi pentru cumpărarea materialului de războiu, în cazul când propriile lor resurse s'ar termina. Ajutorul Americii s'ar face mai degrabă pe

calea împrumuturilor, decât prin punerea la dispoziții, în mod provizoriu, a marialelor de războiu, așa cum se prezenta cazul pentru Anglia. Se pune numai întrebarea, dacă și ceilalți reprezentanți ai împrumuturilor federale și mai ales marii bancheri americani, vor risca să plaseze sume enorme într-o țară a cărei soartă nu poate fi alta decât cea dorită de țările europene angajate în războiul sfânt.

Lămuriri asupra întrevederii Roosevelt-Churchil

Știut este, că atât în cercurile catolice de peste ocean, cât și în parlament, s'au adus critici severe declarației Churchill-Roosevelt, declarație care nu are valoare mai mare decât cele 14 puncte ale lui Wilson, și că așa precum în războiul trecut acele declarații n'au rezistat încercărilor, se crede că și programul Churchill-Roosevelt va avea aceeași soartă. Atâta timp cât va dura războiul, aliații vor accepta totul, după cum la vremea lor fuseseră acceptate și cele 14 puncte ale lui Wilson. Mai târziu ele vor fi lăsate în părăsire, așa precum au fost și acestea din urmă. Se pare că cei doi autori ai programului, care va dirija întreaga acțiune a războiului viitor, sunt convingși de soarta pe care o va avea «fructul» întrevederii din Atlantic și această teamă a determinat pe președintele Roosevelt să adreseze un mesagiu congresului, dând amănunte asupra întrevederii sale cu d. Churchill. În acel mesagiu președintele Roosevelt declara că toți cei care refuză un compromis cu național-socialismul aprobă declarația. D. Roosevelt pune din nou în contul Germaniei proiectele de dominațiune a lumii, adăugând că nu ar

trebui să se lase timp de a respira național-socialismului, căci el ar profita de aceasta, pentru a extinde controlul său asupra emisferii americane, prin continuarea războiului.

În legătură cu declarația făcută după conferința ce a avut loc în Atlantic, președintele Roosevelt a declarat că ar trebui să se includă aici și libertatea de religie, și de informație. D-sa a mai precizat că în timpul acelei conferințe s'au tratat și chestiuni militare, și maritime pentru a face mai eficace «ajutorul pentru Anglia». În prezent se pregătește de către primul ministru britanic și președintele Roosevelt o conferință la care vor participa și Sovietele pentru ajutorul necesar acestora din urmă. Ceeace îndârjește pe Germani în lupta pentru obținerea victoriei, care va da completă libertate și independență țărilor europene, descătușându-le din orbita și influența anglo-americană, este faptul că intențiile britanice de după războiu sunt îndreptate spre distrugerea unității Reichului și slăbirea Prusiei, care va trebui să fie împinsă dincolo de Elba și limitată la 20.000.000 locuitori.

Propaganda Sovietică din America

Atrocitățile și barbariile provocate de bolșevici au creat în opinia publică americană, cum era și firesc, un sentiment de groază

și de dispreț. Pentru a spulbera acest sentiment potrivit intereselor sovietice, acestea se folosesc de anumite agenții de presă, desigur

scump plătite, punând în sarcina Germanilor catastrofa provocată de tovarășii lui Stalin. După acele dări de seamă, soldații germani ar traversa Ucraina omorînd, incendiind și jefuind. În acele rapoarte bolșevicii inventează tot felul de atrocități asemănătoare cu cele care s'ar fi întâmplat în Jugoslavia, Olanda și Guvernământul General. „Nu este nici o mirare — constată ziaristul Suederman — că centrala de propagandă dela Moscova a atrocităților difuzează asemenea neadevăruri“.

Trebbe, însă, subliniat faptul, că presa americană serioasă respinge cu indignare o astfel de propagandă comandată de conducătorii americani. Pretutindeni, în lumea civilizată, se recunoaște că nimicirea bolșevismului va însemna o binefacere nu numai pentru civilizația europeană, ci și pentru întreaga omenire, care se găsea amenințată mereu de dogmele nimicitoare ale lui Marx și Stalin. Se înțelege, înfrângerea Rusiei Sovietice va fi pentru Anglia lovitura cea mai grea — așa declară primul ministru grec — căci ea va pierde ultimul său sprijin în Europa.

Situația din Iran

În timp ce eforturile pentru ajutorarea Rusiei se dovedesc a fi tot mai neputincioase, Anglia și Sovietele exercită o presiune continuă asupra Iranului. Ceeace pare curios în această presiune este faptul, că de unde până acum Iranul făcea rivalitatea dintre Londra și Moscova, această țară constituind o zonă de aspirații pentru cele două puteri, astăzi ostilitățile puse la cale de Englezi și bolșevici contra Germaniei au dus, în mod provizoriu, la un acord cu privire la acest ținut, a cărui politică a cunoscut pe timpuri influențele simultane dar contrarii ale Moscovei, pentru menținerea aici a unei fortărețe împotriva imperialismului englez în Asia Centrală, și Londrei, pentru menținerea sistemului menit să asigure calea spre Indii.

Situația pe alte fronturi de luptă

Cu toată acțiunea diplomatică anunțată cu atâta sgomot și a cărei hotăriri vor rămâne numai pe hârtie, acțiune războinică este dusă de aliați cu aceeași intensitate în convingerea că victoria nu poate fi decât al acelora, care pun în slujba omenirii civilizate cel mai formidabil instrument de luptă: credința în cruce și în propriile puteri. pe celelalte teatre de luptă operațiunile se desfășoară într'un ritm asupra căruia n'a influențat prea mult războiul din Răsărit. Și, ceace enervează și neliniște cercurile diplomatice și militare dușmane este sistemul de luptă și de apărare al puterilor Axei, care nu îngăduie punerea în aplicare a planurilor de războiu anglo-americane, chiar atunci când grosul forțelor este angajat în lupte pe un front de mii de kilometri.

Mardare Mateescu.

Redactor responsabil
ION COLAN